

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

**Szkoła Podstawowa
im. J.I. Kraszewskiego w Sławatyczach**

**Publiczne Przedszkole Samorządowe
w Sławatyczach**

Sławatycze, 11.09.2024r.

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

**Szkoła Podstawowa
im. J.I. Kraszewskiego w Sławatyczach**

**Publiczne Przedszkole Samorządowe
w Sławatyczach**

Sławatycze, 11.09.2024r.

Podstawy prawne:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2019 r. poz. 325).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 94).
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz.1304, Nr 203, poz. 1966, Nr 228, poz.2258 oraz z 2004 r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845) - dotyczy zasadności zatrudnienia w szkole doradcy zawodowego.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2022 poz. 1594)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001r. w sprawie ramowych statutow publicznego przedszkola oraz publicznych szkół wprowadzają funkcjonowanie wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, realizowanego we współpracy z poradniami psychologiczno- zawodowymi
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 13 czerwca 2003r. w sprawie rodzajów, organizacji oraz sposobu działania publicznych placówek kształcenia ustawicznego w tym publicznych ośrodków dokształcania i doskonalenia zawodowego) dz. U. z 2003 r. nr 132 poz. 1225)

I. Założenia.

- wybór zawodu jest procesem będącym sekwencją decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia;
- na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;
- na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki(temperament, charakter, zdolności), zainteresowania, umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości, czynniki emocjonalne, zdrowotne, a także wpływ otoczenia i aktywność;
- działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane według harmonogramu pracy szkoły;
- WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami;

- WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

II. Cel ogólny

Celem ogólnym jest przygotowanie uczniów do trafnego wyboru drogi dalszego kształcenia i zawodu. Cel główny wykazuje konieczność kształcenia u uczniów konkretnych umiejętności niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych. Jest zobowiązaniem całej społeczności szkolnej do systematycznych oddziaływań wychowawczo – doradczych.

III. Cele szczegółowe

Uczniowie:

- rozwijają umiejętności pracy zespołowej oraz kształtowania właściwych relacji społecznych
- wiedzą jak rozwijać swoje zainteresowania, pasje i talenty
- posiadają informacje o zawodach, ofercie edukacyjnej i rynku pracy
- potrafią podejmować decyzje w oparciu o wiedzę o swoich zasobach
- kształtują umiejętności planowania dalszego rozwoju edukacyjno-zawodowego kontynuowania nauki w szkołach programowo wyższych;
- podejmują decyzje zawodowe i edukacyjne z uwzględnieniem swego stanu fizycznego i zdrowotnego;
- wyrabiają w sobie pozytywne postawy wobec pracy.

Nauczyciele:

- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów
- rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje uczniów
- wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji, kierują do specjalistów
- znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji
- włączają partnerów w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole

Rodzice:

- znają mocne i słabe strony swojego dziecka
- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „pierwszych doradców”
- znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu
- znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji
- wiedzą, gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci
- angażują się w pracę doradcą szkoły

IV. Adresaci WSDZ

Adresatami powyższego programu są dzieci z Przedszkola, uczniowie klas I-VIII szkoły podstawowej, rodzice, nauczyciele i wychowawcy.

V. Koordynator i osoby odpowiedzialne za realizację programu.

Koordynatorem WSDZ jest Magdalena Świątkowska we współpracy z panią Marzeną Korzeniewską, panem Bogdanem Bandzerewiczem i Andrzejem Łuciukiem.

OSOBY REALIZUJĄCE PROGRAM DORADZTWA I ICH ZADANIA

Za realizację WSDZ odpowiada Dyrektor szkoły, doradca zawodowy, psycholog szkolny, bibliotekarz, nauczyciele przedmiotowi, wychowawcy i inne osoby wspomagające działania doradcze. Wspólne planowanie działań systemowych przez specjalistów i nauczycieli, pozwoli podzielić się poszczególnymi zadaniami adekwatnie do posiadanej przez nich wiedzy, doświadczeń, kompetencji w obszarze wychowania, przedsiębiorczości, doradztwa i orientacji zawodowej.

- **Dyrektor szkoły**-odpowiedzialny za realizację działań doradztwa zawodowego, wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole, a instytucjami zewnętrznymi
- **Doradca zawodowy** – realizacja scenariuszy z doradztwa zawodowego, indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami, pomoc w rozpoznawaniu predyspozycji uczniów, organizacja konkursów, prowadzenie tablicy informacyjnej , gromadzenie literatury, przedstawianie aktualnych informacji z rynku pracy i rynku edukacyjnego, pomoc w trafnym wyborze dalszej drogi zawodowej, współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy

i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego, tworzenie IPD

- **Pedagog, Psycholog** pomaga w samopoznaniu, prowadzeni doradztwa zawodowego w klasach I-VIII SP, określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; włącza treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów; współpracuje z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów; włącza się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty)
- **Nauczyciel informatyki** koordynuje logowanie uczniów klas VIII do elektronicznego systemu rekrutacji do szkół ponadpodstawowych, omawia organizację pracy i przepisy bhp, wdraża uczniów do poszukiwania informacji w sieci.
- **Nauczyciel WOS-u** prezentuje treści dotyczące pracy i przedsiębiorczości, omawia potrzeby człowieka i sposoby ich zaspokajania, przyczyny i skutki bezrobocia, dokumenty aplikacyjne.
- **Nauczyciel biblioteki** gromadzi i udostępnia literaturę psychologiczną, pedagogiczną, z zakresu prawa pracy; popularyzuje informatory i ulotki na temat oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych i wyższych; gromadzi czasopisma, np. „Perspektywy”.
- **Nauczyciel języka polskiego** koordynuje organizację konkursów literackich dotyczących tematyki zawodoznawczej, uczy prawidłowego przygotowywania dokumentów aplikacyjnych, np. CV, listu motywacyjnego.
- **Nauczyciel biologii** prezentuje zawody medyczne, przyrodnicze. Omawiając anatomię i choroby człowieka zwraca uwagę na przeciwwskazania zdrowotne do wykonywania poszczególnych zawodów.
- **Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy** szkolnej włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej, organizują w sali kąciki zawodoznawcze
- **Wychowawcy** na godzinach wychowawczych – poświęconych realizacji tematyki zawodoznawczej – pogłębiają kompetencje interpersonalne uczniów, prowadzą ćwiczenia integrujące grupę itp.; wspierają uczniów w procesie decyzyjnym; uczestniczą w wycieczkach zawodoznawczych. Określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi

orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych; wskazują uczniom dzieci; współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej; współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym

Treści z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w szkole w ciągu roku szkolnego, zgodnie z harmonogramem działań WSDZ.

VI. Treści i czas realizacji, organizacji programu.

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych, które wyznaczają treści programowe orientacji zawodowej.

1. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.
2. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocowego poradnictwa kariery.

Program będzie realizowany od września 2024 r. z uwzględnieniem szczegółowego harmonogramu na kolejne lata.

VII. Metody i formy pracy doradczej.

Metody stosowane w poradnictwie grupowym:

- aktywizujące problemowe - burza mózgów, dyskusja;
- metoda dramy - inscenizacje i odgrywanie ról;
- metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy);
- metody audiowizualne – filmy edukacyjne, zasoby Internetu, programy multimedialne, prezentacje multimedialne;
- treningi umiejętności społecznych, mini wykłady, pogadanki;
- techniki plastyczne, wzmacniające myślenie kreatywne, gry i zabawy.

Formy realizacja programu dla uczniów:

- wycieczki do szkół ponadpodstawowych;
- spotkania z przedstawicielami zawodów;
- udział w przedsięwzięciach lokalnych: targi szkół, giełdy, lekcje pokazowe w szkołach;
- wycieczki do lokalnych zakładów pracy;
- autodiagnozę preferencji edukacyjnych i zawodowych;
- indywidualną pracę z uczniami potrzebującymi wsparcia w dokonaniu wyboru dalszego kształcenia;
- konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiem szkół i zawodów;
- przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych.

Rodziców:

- włączenie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły;
- gromadzenie aktualnych materiałów i udostępnienie aktualnych informacji edukacyjno - zawodowych.

VIII. Współpraca ze środowiskiem i instytucjami

- ORE
- OHP w Białej Podlaskiej
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Białej Podlaskiej

- Szkoły ponadpodstawowe
- Lokalni przedsiębiorcy

IX. Przewidywane efekty i rezultaty

Planowane zadania i treści przekazywane na lekcjach wychowawczych oraz w edukacjach przedmiotowych w grupach przedszkolnych oraz klasach I – VI mają za zadanie rozbudzać ciekawość poznawczą dzieci oraz motywację do nauki, kształtować umiejętności i postawy do naturalnej w tym wieku aktywności dzieci, umożliwiać poznawanie interesujących dzieci zawodów, kształtować gotowość do wyborów edukacyjnych np. drugiego języka, rodzaju zajęć technicznych. W klasach VII - VIII szkoły podstawowej kształtować umiejętność podejmowania odważnych, samodzielnych decyzji, umiejętność uczenia się przez całe życie oraz umiejętność radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. Ponadto absolwent szkoły podstawowej musi znać system kształcenia, ofertę szkół średnich, ukierunkowanych na wybór języków obcych, świat zawodów, a także strukturę rynku pracy.

X. Ocena i ewaluacja

Weryfikacja efektów kształcenia w ramach WSZD odbywać się będzie poprzez:

- pytania ewaluacyjne do dzieci (dotyczące zrozumienia przekazywanych treści, potrzeby kontynuowania/poszerzenia tematu, atrakcyjności zajęć);
- autorefleksję i samoocenę uczestników (swobodne wypowiedzi na zakończenie zajęć z wykorzystaniem głównie skojarzeń i myślenia analogicznego);
- zbieranie opinii i informacji zwrotnych od rodziców;
- analizę prac dzieci, wykonanych w ramach działań z zakresu preorientacji zawodowej

Ewaluacja prowadzona będzie w sposób ciągły poprzez okresowe spotkania osób realizujących program preorientacji zawodowej, które posłużą omówieniu skuteczności podejmowanych działań poprzez analizę dokumentacji (dzienniki – tematy zajęć) i analizę wytworów dzieci.

Program w trakcie realizacji może być zmieniany, weryfikowany i aktualizowany w porozumieniu z Dyrektorem Szkoły.

Program preorientacji zawodowej
Publiczne Przedszkole Samorządowe w Sławatyczach
rok szkolny 2024/2025

Cel główny

Celem preorientacji zawodowej jest zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień. Doradztwo zawodowe jest realizowane na zajęciach edukacyjnych prowadzonych zgodnie z przyjętymi programami wychowania przedszkolnego.

Treści programowe oraz cele szczegółowe

Treści, które obejmuje preorientacja zawodowa w przedszkolu są zawarte w podstawie programowej wychowania przedszkolnego.

I. Poznanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron, wartości.

Dziecko:

1. określa, co lubi robić;
2. podaje przykłady różnych zainteresowań;
3. określa, co robi dobrze;
4. podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych
5. opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Dziecko:

1. odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2. podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i te, które wzbudziły jego zainteresowanie oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
3. opisuje różne funkcje pracy wykonywanej przez człowieka na wybranych przykładach;
4. wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których uczestniczy (zakupy, koncert, poczta...);
5. wskazuje związki pomiędzy zainteresowaniami, a pracą zawodową na wybranym przez siebie przykładzie;
6. podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Dziecko:

1. nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
2. nazywa czynności, których lubi się uczyć

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonizyjowego poradnictwa kariery.

Dziecko:

1. opowiada, kim chciałoby zostać;
2. na miarę swoich możliwości planuje własne działania (lub działania grupy) poprzez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;
3. podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach

Osoby odpowiedzialne za realizację programu

Zadania z zakresu preorientacji zawodowej realizuje nauczyciel wychowania przedszkolnego, logopeda, psycholog, pedagog specjalny oraz rodzice reprezentujący różne zawody w ciągu całego roku szkolnego.

Metody pracy do uczniów:

- Skojarzenia
- Wycieczki zawodoznawcze
- Metoda projektu
- Pogadanki
- Gry i zabawy
- Konkursy plastyczne
- Filmy
- Spotkania z rodzicami reprezentującymi różne zawody

Ewaluacja działań

- pytania ewaluacyjne do dzieci dotyczące atrakcyjności zajęć
- zbieranie opinii i informacji zwrotnych od rodziców
- analiza prac dzieci, wykonanych w ramach działań z zakresu preorientacji zawodowej

Harmonogram pracy

Obszar	Zadanie	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna
1. Poznawanie własnych zasobów.	1. „Moje pierwsze portfolio”- co ja robię, w co lubię się bawić, scenki pantomimiczne, rozmowy, praca indywidualna.	Wrzesień/cały rok szkolny	Nauczyciele grup przedszkolnych
	2. „W co się bawić?”- ćwiczenia praktyczne, praca w grupach: wykonywanie zdrowego śniadania, sałatek, wykonywanie pierniczków świątecznych, udział w zajęciach plastycznych w	Cały rok szkolny	

	Gok-u w Sławatyczach według przyjętego planu.		
2. Świat zawodów i rynek pracy.	1. „Zobacz jak wygląda świat”- udział w zabawach tematycznych, wchodzenie w role dorosłych. 2. „Poznajemy zawody naszych rodziców”- spotkania z ciekawymi ludźmi, odwiedzanie miejsc pracy np. OSP, sklep, poczta, bank Straż Graniczna. 3. „Wiem kto pracuje w przedszkolu i w szkole”- poznanie nazw zawodów osób pracujących w szkole.	Cały rok szkolny Według harmonogramu, w ciągu roku szkolnego Wrzesień/ październik	Nauczyciele grup przedszkolnych
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie.	1. „U źródeł wiedzy”- poznanie różnych zawodów. 2. „Poznajemy szkołę i klasę lekcyjną” -zwiedzanie szkoły.	Zgodnie z planem pracy Wrzesień i czerwiec	Nauczyciele grup przedszkolnych
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.	1. „Kim chcę zostać gdy dorosnę?”, wypowiedzi dzieci, pantomima. 2. Urządzamy kąciki zainteresowań.	Zgodnie z planem pracy	Nauczyciele grup przedszkolnych

Program orientacji zawodowej dla klas I-III
Szkoła Podstawowa im. J.I. Kraszewskiego w Sławatyczach
Rok szkolny 2024/2025

Cel główny

Celem orientacji zawodowej w klasach I –III szkoły podstawowej jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz rozwijanie zainteresowań i pasji.

Treści programowe oraz cele szczegółowe

I. Poznanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

Uczeń:

1. opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
2. prezentuje swoje zainteresowania na forum;
3. podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
4. podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
5. podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Uczeń:

1. odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
2. podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
3. opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka (na wybranych przykładach);
4. omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje

5. opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
6. posługuje się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Uczeń:

1. uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
2. wskazuje treści, których lubi się uczyć;
3. wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocowego poradnictwa kariery.

Uczeń:

1. opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
2. planuje swoje działania (lub działania grupy), wskazując na podstawowe czynności/zadania niezbędne do realizacji celu;
3. próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Osoby odpowiedzialne za realizację programu

- Wychowawcy
- Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej
- Psycholog
- Pedagog specjalny
- Nauczyciele świetlicy

Realizacja programu orientacji zawodowej odbywa się:

- na zajęciach edukacji wczesno- szkolnej w ramach realizacji podstawy programowej
- na dodatkowych zajęciach ze specjalistami
- w ramach wycieczek zawodoznawczych.

Metody pracy

- Metoda projektu
- Pogadanki
- Burza mózgów
- Skojarzenia
- Konkursy
- Dni talentów
- Wycieczki-firmy, instytucje
- Spotkania z przedstawicielami zawodów
- Praca w zespołach
- Pokaz
- Prezentacja

Efekty działań

- Uczniowie wiedzą, że są zdolni do wprowadzania zmian w swoim bliższym i dalszym otoczeniu.
- Proaktywna postawa uczniów wobec pracy

Ewaluacja działań

- autorefleksja i samoocena uczestników (swobodne wypowiedzi na zakończenie zajęć)
- zbieranie opinii i informacji zwrotnych od rodziców
- okresową ocenę stopnia realizacji celów szczegółowych zawartych w programie orientacji zawodowej przez wychowawcę poprzez analizę dokumentacji (dzienniki – tematy zajęć), analizę prac uczniów
-

Harmonogram pracy Klasy I-III Szkoły Podstawowej

Obszar	Zadanie	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna
1. Poznawanie własnych zasobów.	1. Omówienie i prezentowanie własnych	Cały rok szkolny	Nauczyciele edukacji

	zainteresowań. 2. Mocne i słabe strony ludzi- pogadanka, swobodne wypowiedzi uczniów.		wczesnoszkolnej
2. Świat zawodów i rynek pracy.	1. Wycieczki do zakładów pracy w celu poznania różnych zawodów. 2. Zawody w moim otoczeniu	Zgodnie z planem pracy	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie.	1. Wyszukiwanie informacji o dalszych etapach kształcenia- korzystanie z różnych źródeł informacji. 2. Poznanie szkół, w których zdobędziemy kwalifikacje do wykonywania wymarzonego zawodu.	Cały rok szkolny	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.	1. Charakterystyka poszczególnych zawodów – pogadanki. 2. Moja przyszłość – kim chcę być? – pogadanki, prace plastyczne.	Cały rok szkolny.	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej

Program orientacji zawodowej w klasach IV-VI
Szkoły Podstawowej im J.I. Kraszewskiego w Sławatyczach
Rok szkolny 2024/2025

Cel ogólny

Celem orientacji zawodowej w klasach IV –VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Treści programowe oraz cele szczegółowe

I. Poznanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

Uczeń:

1. określa własne zainteresowania, zdolności i uzdolnienia oraz kompetencje;
2. wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
3. podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
4. prezentuje swoje zainteresowania/uzdolnienia na forum z zamiarem zaciekawienia odbiorców

II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Uczeń:

1. wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady dla poszczególnych grup, opisuje różne drogi dojścia do nich oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
2. opisuje, czym jest praca i jej znaczenie w życiu człowieka;
3. podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
4. posługuje się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób

twórczy i niekonwencjonalny;

5. wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Uczeń:

- 1.wskazuje na różne sposoby zdobywania wiedzy (korzystając ze znanych mu przykładów) oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
2. wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocowego poradnictwa kariery.

Uczeń:

- 1.opowiada o swoich planach edukacyjnych i zawodowych;
2. planuje swoje działania (lub działania grupy), wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
3. próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio, jak i pośrednio (otoczenie) z jego osobą

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu orientacji zawodowej dla klas IV –VI są spójne z celami preorientacji zawodowej (przedszkole), orientacji zawodowej (klasy I –III szkoły podstawowej) i doradztwa zawodowego w klasach VII –VIII szkoły podstawowej oraz w szkołach ponadpodstawowych.

Osoby odpowiedzialne za realizację programu

- Wychowawcy
- Nauczyciele
- Psycholog
- Pedagog specjalny

- Nauczyciel bibliotekarz
- Doradca zawodowy

Realizacja programu orientacji zawodowej odbywa się :

- na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych (lekcje przedmiotowe);
- na dodatkowych zajęciach ze specjalistami
- w ramach wycieczek zawodoznawczych

Metody pracy

- Metoda projektu
- Pogadanki
- Burza mózgów
- Skojarzenia
- Spotkania z przedstawicielami zawodów
- Praca w zespołach
- Pokaz
- Prezentacja

Efekty działań

- Rozpoznaje swoje zainteresowania, mocne i słabe strony, umiejętności
- Wzmacnianie postawy samodzielności, odpowiedzialności i sprawczości uczniów tj. przekonania, że oni są podmiotami własnych działań zdolnymi do wprowadzania zmian w swoim otoczeniu.
- Przygotowanie uczniów do świadomego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych
- Zna wartość pracy i znaczenie pracy w życiu człowieka
- Zna czynniki wyboru zawodu

Ewaluacja działań

- pytania ewaluacyjne do uczniów (umożliwiające uczniom np. samoocenę własnej aktywności na zajęciach, samoocenę stopnia zrozumienia/przyswojenia poruszanych treści)

- autorefleksje uczniów (swobodne wypowiedzi zarówno na rozpoczęcie, jak i zakończenie zajęć)
- analizę wytworów pracy uczniów,
- ankiety ewaluacyjne dla uczniów, rodziców. pytania ewaluacyjne do uczniów (umożliwiające uczniom np. samoocenę własnej aktywności na zajęciach, samoocenę stopnia zrozumienia/przyswojenia poruszanych treści
- analizę wytworów pracy uczniów
- ankiety ewaluacyjne dla uczniów, rodziców

Harmonogram pracy Klasy IV-VI Szkoły Podstawowej

Obszar	Zadanie	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna
1. Poznawanie własnych zasobów.	1. Omówienie i prezentowanie własnych zainteresowań. 2. Mocne i słabe strony ludzi- pogadanka, swobodne wypowiedzi uczniów. 3. „Znam mocne i słabe strony”	Cały rok szkolny	Wychowawcy klas IV-VI
2. Świat zawodów i rynek pracy.	1. Wycieczka edukacyjna do zakładów pracy. 2. „Zawody naszych rodziców” – pogadanka, swobodne wypowiedzi. 3. „Świat zawodów”- pogadanka	Cały rok szkolny	Wychowawcy klas IV-VI
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie.	1. Zapoznanie się z ofertą szkół ponadpodstawowych – analizowanie ulotek, broszur.	Cały rok szkolny	Wychowawcy klas IV-VI

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.	1. Jak osiągnąć cel zawodowy – swobodne wypowiedzi uczniów, burza mózgów, mapa mentalna. 2. „Kim chcę zostać gdy dorosnę?” – swobodne wypowiedzi uczniów.	Cały rok szkolny	Wychowawcy klas IV-VI
---	---	-------------------------	------------------------------

Program doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII
Szkoła Podstawowa im. J.I Kraszewskiego w Sławatyczach
Rok szkolny 2024/2025

Cel ogólny

Celem doradztwa zawodowego w klasach zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji, kształtowanie gotowości do wejścia na rynek pracy i rozwijanie umiejętności ucznia się przez całe życie VII –VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania, decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych.

Treści programowe oraz cele szczegółowe

I. Poznanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

Uczeń:

1. rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia)
2. dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autodiagnozy, ocen innych osób i innych źródeł
3. rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych
4. charakteryzuje wartości z uwzględnieniem wartości pracy i etyki zawodowej
5. określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji

II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Uczeń:

1. wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając składowe ich opisów, w tym dróg ich zdobywania;
2. wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy;

3. porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców
4. dokonuje autoprezentacji
5. uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka
6. analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy.

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Uczeń:

1. analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji
2. analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów
3. charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce
4. określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonizyjowego poradnictwa kariery.

Uczeń:

1. planuje ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów;
2. podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym
3. określa marzenia, cele i plany edukacyjno-zawodowe na bazie własnych zasobów;
4. identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu doradztwa zawodowego dla klas VII –VIII szkoły podstawowej są spójne z celami preorientacji zawodowej (przedszkole), orientacji zawodowej (klas I –VI szkoły podstawowej) i doradztwa zawodowego w szkołach ponadpodstawowych.

Osoby odpowiedzialne za realizację programu

- Wychowawcy
- Nauczyciele
- Psycholog
- Pedagog specjalny
- Nauczyciel bibliotekarz
- Doradca zawodowy
- Nauczyciel informatyki

Realizacja programu doradztwa zawodowego odbywa się:

- na wszystkich przedmiotach w ramach korelacji międzyprzedmiotowej i realizacji celów przedmiotowych kształcenia ogólnego np. wiedzy o społeczeństwie geografii, języka polskiego wychowania do życia w rodzinie
- godzinach wychowawczych
- na dodatkowych zajęciach z doradztwa zawodowego -10 godzin dydaktycznych na rok nauki
- zajęciach obejmujących wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu – w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- konsultacjach indywidualnych z doradcą zawodowym
- warsztatach dotyczących umiejętności planowania kariery, poznania swoich umiejętności, zdolności
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (np. targi edukacyjne, projekty edukacyjne, konkursy zawodoznawcze) lub poza nią (np. udział w targach edukacyjnych, udział w wizytach zawodoznawczych w firmach
- w ramach działalności wolontariatu

Metody pracy

- Metoda projektu
- Pogadanki
- Burza mózgów
- Konkursy
- Wycieczki- CKP, firmy, instytucje, GPW

- Spotkania z przedstawicielami szkół zawodowych
- Warsztaty
- Prelekcje
- Prezentacja
- Programy komputerowe
- Metody testowe- testy predyspozycji i preferencji zawodowych
- Konsultacje indywidualne
- Wirujące plakaty
- Lekcja odwrócona
- Badania ankietowe, kwestionariusze
- Analiza przypadku

Efekty działań

Uczeń:

- Zna swoje zainteresowania, mocne i słabe strony, umiejętności, zdolności
- Zna wartość pracy i znaczenie pracy w życiu człowieka
- Zna czynniki wyboru zawodu
- Potrafi trafnie zaplanować własną drogę edukacyjno zawodową
- Jest przygotowany do pełnienia roli pracownika
- Zna aktualny rynek pracy, zawody przeszłości i przyszłości
- Zna ofertę edukacyjną szkół warszawskich
- Potrafi dokonać autoprezentacji
- Zna kompetencje i kwalifikacje na współczesnym rynku pracy
- Wymienia umiejętności niezbędne do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych.
- Potrafi współpracować w grupie
- Rozwija kompetencje uniwersalne
- Jest przygotowany do ustawicznego kształcenia się

Ewaluacja działań

- pytania ewaluacyjne do uczniów (umożliwiające uczniom np. samoocenę własnej aktywności na zajęciach, samoocenę stopnia zrozumienia/przyswojenia poruszanych treści)

- portfolio zawierające Indywidualny Plan Działania
- analiza dokumentacji (dzienniki – tematy zajęć)
- obserwacja poziomu zaangażowania i motywacji, zachowań uczniów
- rozmowa doradcza z uczniem
- spotkania z absolwentami szkoły

Harmonogram pracy Klasy VII-VIII Szkoły Podstawowej

W klasach VII-VIII realizowane są scenariusze z autorskiego programu nauczania z doradztwa zawodowego.

Obszar	Zadanie	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna
1. Poznawanie własnych zasobów.	<u>Klasa VII</u> 1. Moje umiejętności – moje sukcesy. 2. Zdolności i uzdolnienia. 3. Moje mocne i słabe strony. 4. Temperament jak z bajki.	Cały rok szkolny.	Doradca zawodowy
	<u>Klasa VIII</u> 1. Jaw oczach innych. 2. Moje portfolio i e-portfolio. 3. Rozpoznaję swoje aspiracje. 4. Czy i ja mogę być bohaterem?		
2. Świat zawodów i rynek pracy.	<u>Klasa VII</u> 1. Zawody wokół nas. 2. Moje zasoby i preferencje a oczekiwania pracodawców. 3. Autoprezentacja, czyli sztuka przedstawiania siebie.	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy
	<u>Klasa VIII</u> 1. „W roli głównej...” – wywiad z przedstawicielem zawodu. 2. Jak scharakteryzować współczesny rynek pracy?		

	3. Praca jako wartość w życiu człowieka.		
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie.	<u>Klasa VII</u> 1. Wybieram zawód czy szkołę.	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy
	<u>Klasa VIII</u> 1. Szkoła podstawowa i co dalej? Moja edukacyjna przygoda. 2. Szkoły zawodowe – szkołami pozytywnego wyboru.		
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.	<u>Klasa VII</u> 1. Doradca zawodowy – kto to taki? 2. Jak wybrać szkołę?	Cały rok szkolny.	Doradca zawodowy
	<u>Klasa VIII</u> 1. Co dwie głowy to nie jedna. Kto może mi pomóc w wyborze szkoły i zawodu?		

Opracowali: Magdalena Świątkowska

Bogdan Bandzerewicz

Andrzej Łuciuk

Marzena Korzeniewska

DYREKTOR
Zespołu Szkół w Stawatyczach

mgr Mariusz Oleszczuk

Dyrektor szkoły

Zatwierdzone do realizacji

Uchwałą Rady Pedagogicznej

Nr .../2024/2025 z dnia 11 września 2024r.

